

Brief aan de raad

2026-0171934

Afdeling:
Ruimtelijke
Ontwikkeling

**Onderwerp: Beleidsregels aanvraag prioriteit transportcapaciteit elektriciteitsnet
woningbouwprojecten gemeente Zwijndrecht 2026**

8 september 2026

Aan de leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over de vaststelling van de Beleidsregels aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouwprojecten gemeente Zwijndrecht 2026 door ons college. De beleidsregels zijn vastgesteld om uitvoering te geven aan nieuwe landelijke afspraken over de verdeling van schaarse transportcapaciteit op het elektriciteitsnet en de rol die gemeenten daarin krijgen. Deze beleidsregels gelden voor aanvragen die gedaan worden in de periode vanaf inwerkingtreding tot en met 23 oktober 2026. De beleidsregels zijn niet van toepassing na deze datum. Naar verwachting volgt in oktober verdere instructie vanuit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten over de aanpassing van de beleidsregels voor de aanvragen na 23 oktober 2026.

Aanleiding

Netcongestie vormt een steeds grotere uitdaging voor woningbouwprojecten. Door de schaarste op het elektriciteitsnet kunnen nieuwe woningen niet altijd tijdig worden aangesloten. Met de invoering van de Systeemcode Elektriciteit 2026 verandert de landelijke werkwijze voor de verdeling van beschikbare netcapaciteit. Gemeenten krijgen de mogelijkheid om woningbouwprojecten al in een vroeg stadium aan te melden voor prioritaire behandeling door de netbeheerder. Deze nieuwe werkwijze, Eerder aanvragen in het planproces genoemd, treedt op 1 oktober 2026 in werking.

Wanneer meerdere woningbouwprojecten tegelijkertijd voor aanmelding in aanmerking komen, moet de gemeente bepalen in welke volgorde deze projecten worden voorgedragen. Om dit op een transparante, objectieve en controleerbare manier te doen, heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) modelbeleidsregels opgesteld. Binnen de Drechtsteden is onderzocht of deze regels gezamenlijk kunnen worden toegepast. Daarbij wordt gekeken naar het geplande startmoment van een project, de mate waarin een project uitvoeringsgereed is, naar de invloed ervan op het elektriciteitsnet en de maatschappelijke meerwaarde. Deze systematiek vormt de basis voor de Zwijndrechtse aanpak.

Zwijndrecht sluit aan bij deze werkwijze, maar legt daarbij eigen accenten, passend bij de woningbouwopgave in Zwijndrecht. Met de vaststelling van de Beleidsregels aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouwprojecten gemeente Zwijndrecht 2026 legt het college vast hoe woningbouwprojecten worden aangemeld, beoordeeld en gerangschikt. Voor gemeentelijke projecten en projecten van andere initiatiefnemers gelden dezelfde criteria.

De beleidsregels zorgen niet voor extra capaciteit op het elektriciteitsnet en bieden geen garantie dat een project daadwerkelijk een aansluiting krijgt. De uiteindelijke toewijzing van transportcapaciteit blijft een verantwoordelijkheid van de netbeheerder.

De Zwijndrechtse beoordelingssystematiek

Projecten worden beoordeeld aan de hand van vooraf vastgestelde en openbaar gemaakte criteria. De mate waarin een project uitvoeringsgereed is, vormt daarbij het belangrijkste uitgangspunt. Wanneer projecten vergelijkbaar scoren, worden ook de bijdrage aan een efficiënt gebruik van het elektriciteitsnet en de maatschappelijke meerwaarde meegewogen.

Bij de beoordeling van de projectrijpheid wordt gekeken hoe ver een ontwikkeling is gevorderd en hoe groot de kans is dat deze binnen afzienbare tijd daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Daarbij spelen onder meer de planologische status, gemaakte afspraken, financiële uitvoerbaarheid en de beschikbaarheid van gronden een rol. Daarnaast wordt beoordeeld in hoeverre een project rekening houdt met de beperkingen op het elektriciteitsnet. Projecten die de netbelasting beperken of maatregelen treffen om piekbelasting te verminderen, scoren hierbij hoger. Daarmee stimuleert de gemeente initiatiefnemers om al vroeg in het ontwikkelproces aandacht te besteden aan het efficiënt gebruik van netcapaciteit. Het warmtenet kan een oplossing gaan bieden bij het efficiënt gebruik van het elektriciteitsnet. Op dit moment wordt echter het warmtenet nog niet gekenmerkt als netcongestieverzachter. Vanuit Zwijndrecht en de regio brengen we dit wel bij het Rijk onder de aandacht en voeren we actief lobby hierop.

Ook wordt gekeken naar de bijdrage van een project aan de gemeentelijke woningbouwdoelstellingen. Het aantal woningen en het beoogde woningprogramma zijn daarbij belangrijke factoren, omdat deze bijdragen aan een evenwichtige ontwikkeling van de woningvoorraad. Op basis van de behaalde scores worden projecten opgenomen in een gemeentelijke prioriteitenlijst. Als projecten gelijk eindigen, worden aanvullende rangschikkingscriteria toegepast zoals opgenomen in de beleidsregels.

Met deze aanpak wil de gemeente de beschikbare transportcapaciteit zoveel mogelijk inzetten voor projecten die naar verwachting op korte termijn gerealiseerd kunnen worden en die zorgvuldig omgaan met de schaarse ruimte op het elektriciteitsnet.

Wat betekent dit voor de woningbouwopgave?

Met de nieuwe werkwijze kan de beschikbaarheid van transportcapaciteit al in een vroeg stadium van een woningbouwontwikkeling worden meegewogen. Hierdoor ontstaat eerder duidelijkheid over mogelijke knelpunten op het elektriciteitsnet en de gevolgen daarvan voor de planning en uitvoering van projecten.

Daarnaast biedt de beoordelingssystematiek de mogelijkheid om aanvragen op een transparante en consistente manier te rangschikken. Projecten die naar verwachting op korte termijn realiseerbaar zijn en efficiënt omgaan met de beschikbare netcapaciteit, kunnen daardoor eerder voor aanmelding bij de netbeheerder in aanmerking komen.

De beleidsregels nemen de oorzaken van netcongestie niet weg en bieden geen garantie op een aansluiting. Een plaats op de gemeentelijke prioriteitenlijst betekent uitsluitend dat een project door de gemeente voorrang krijgt bij aanmelding. De uiteindelijke beoordeling en toewijzing van transportcapaciteit blijft de verantwoordelijkheid van de netbeheerder.

Bestaande aanvragen

De nieuwe beoordelingssystematiek is van toepassing op woningbouwprojecten waarvoor gebruik wordt gemaakt van de nieuwe werkwijze. Eerder aanvragen in het planproces.

Vooruitlopend op deze nieuwe werkwijze heeft de gemeente vóór 1 juli 2026 al woningbouwprojecten moeten aanmelden voor de zogenoemde lijst Onder handen werk van de netbeheerder. Deze projecten behouden hun positie binnen die bestaande procedure en worden daarom niet opnieuw beoordeeld volgens de gemeentelijke rangschikkingssystematiek. Dit geldt ook voor projecten die onder de overgangsregeling Onder handen werk vallen, zolang zij binnen deze regeling in behandeling zijn.

Beleidsregels aanvraag prioriteit transportcapaciteit elektriciteitsnet woningbouwprojecten gemeente Zwijndrecht 2026

Projecten die niet voor plaatsing op de lijst Onder handen werk in aanmerking komen of daar op enig moment van afvallen, worden *wel* beoordeeld volgens de nieuwe gemeentelijke systematiek. Dit kan ook een aantal grotere woningbouwprojecten betreffen die momenteel in voorbereiding zijn.

Vervolg

Na vaststelling door het college worden de beleidsregels bekendgemaakt. Ook wordt het aanvraagformulier beschikbaar gesteld en worden initiatiefnemers geïnformeerd over de nieuwe werkwijze en de gegevens die nodig zijn voor de beoordeling van hun project. Vervolgens beoordeelt de gemeente de daarvoor in aanmerking komende woningbouwprojecten en stelt zij een gemeentelijke prioriteitenlijst op. Op basis van deze lijst kunnen vanaf 1 oktober 2026 prioriteits- en transportverzoeken volgens de landelijke werkwijze bij de netbeheerder worden ingediend.

De werking van de beleidsregels wordt gemonitord. Omdat zowel de landelijke regeling als de rol van gemeenten hierin nieuw zijn, kan het noodzakelijk blijken om de beleidsregels op basis van opgedane ervaringen of gewijzigde regelgeving aan te passen.

Met de beleidsregels beschikt de gemeente over een transparante, navolgbare en juridisch houdbare werkwijze voor het beoordelen en rangschikken van woningbouwprojecten. Daarmee kan zij haar nieuwe rol bij het aanvragen van transportcapaciteit zorgvuldig invullen en de beschikbare netcapaciteit zo doelmatig mogelijk inzetten voor de woningbouwopgave.

Wij vertrouwen erop u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,